

Zdrowie

Lecznictwo otwarte

Od 1994 roku lecznictwo otwarte zostało przejęte przez niektóre miasta, w tym Gminę Kraków, w ramach tzw. programu pilotażowego. Od roku 1996 zgodnie z ustawą o zmianie zakresu działania niektórych dużych miast i o miejskich strefach usług publicznych lecznictwo otwarte stało się zadaniem własnym 46 dużych miast, w tym Krakowa.

Gmina Kraków za swoją **misję** w zakresie opieki zdrowotnej uznała dążenie do poprawy stanu zdrowia mieszkańców miasta poprzez poprawę jakości i efektywności:

- działań promujących zdrowie,
- działań w edukacji zdrowotnej,
- świadczonych usług medycznych,
- programów walki z uzależnieniami.

Politykę Gminy Kraków w zakresie lecznictwa otwartego w minionym okresie określały trzy podstawowe cele:

- podniesienie jakości usług medycznych
- poprawa dostępności do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
- usprawnienie zarządzania lecznictwem

Realizacja tych celów wymagała wdrożenia reformy gminnej służby zdrowia. Równocześnie z pracami nad reformą, kontynuowane były zadania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Krakowa.

W ramach reformy służby zdrowia rozpoczętej w 1997 roku Gmina Kraków jako pierwsza w Polsce:

- wprowadziła w życie nowy podział środków budżetowych pomiędzy jednostki służby zdrowia uzależniony od liczby mieszkańców objętych opieką przez daną jednostkę,
- zniósła rejonizację usług specjalistycznych i diagnostycznych oraz wprowadziła rozliczenia pomiędzy jednostkami za usługi,
- racjonalizując koszty działania jednostek i prowadząc proces ich restrukturyzacji doprowadziła do tego, że żadna z gminnych jednostek lecznictwa otwartego nie ma długów,
- wprowadziła nowy element rynku usług medycznych w postaci gabinetów lekarzy rodzinnych (krakowscy lekarze rodziinni odpowiadają finansowo za podstawową opiekę medyczną dla swoich pacjentów - są dysponentami budżetu swoich pacjentów),
- doprowadziła do przekształcenia wszystkich gminnych jednostek w Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (**SP ZOZ**). W okresie od usamodzielnienia do końca 1998r. żaden z gminnych SP ZOZ nie był zadłużony.

Rok 1998r był rokiem, w którym kontynuowano w mieście Krakowie wdrażanie reformy miejskiej służby zdrowia. Gmina zakontraktowała usługi lecznictwa ambulatoryjnego dla wszystkich mieszkańców Krakowa w 4 Samodzielnych Zakładach Opieki Zdrowotnej i w 12 gabinetach lekarzy rodzinnych wg liczby mieszkańców objętych opieką medyczną i przy zachowaniu zasady "podążania pieniędzy za pacjentem". Spowodowało to zaistnienie konkurencji pomiędzy jednostkami o pacjenta wyzwalając mechanizmy zachowań rynkowych. Gmina prowadziła szkolenia dla wszystkich grup zawodowych pracowników zatrudnionych w tych jednostkach, aby przygotować ich do funkcjonowania w ramach zbliżających się zmian związanych z wprowadzaniem reformy ubezpieczeń zdrowotnych i kontraktowaniem usług przez niezależnego płatnika Kasy Chorych.

Równocześnie Gmina prowadziła nasiloną kampanię informacyjną dot. wprowadzanych zmian skierowaną zarówno do mieszkańców jak i pracowników. Przygotowano i opublikowano w Gazecie Domowej podręczny informator dla mieszkańców, w którym znalazły się podstawowe dane dotyczące wszystkich przychodni (adresy, telefony, zakresy świadczonych usług itp.). Ponadto prowadzono kampanię w mediach: lokalnej prasie, radiu i TVP Kraków (magazyn medyczny – "Kuchnia reformy", "Z medycyną na ty"). Dodatkowo uruchomiono w Wydziale Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa telefon informacyjny dla pacjentów.

We wrześniu 1998 roku przeprowadzono wśród pacjentów konkurs na najlepszą przychodnię w mieście. W konkursie wzięło udział ok. 30.000 mieszkańców. Na podstawie wyników konkursu, a następnie w oparciu o wyniki badania jakości świadczonych usług, przeprowadzonego przez profesjonalną firmę (na zlecenie Gminy) opracowano we wszystkich jednostkach programy poprawy obsługi pacjentów.

W minionym 1998 roku rozpoczęto wprowadzanie zmian organizacyjnych w SP ZOZ-ach. W związku z przeprowadzaniem procesem prywatyzacji, w niektórych przychodniach nastąpiło wyodrębnienie się ze struktur ZOZ: grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarskich oraz spółek stomatologicznych. Pracownicy przychodni utworzyli spółki, zarejestrowali działalność niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej i podpisali kontrakty z Dyrektorem SP ZOZ na świadczenie usług zdrowotnych. Poniżej podano wykaz utworzonych praktyk:

1. w SP ZOZ Krowodrza:

- powstanie 2 praktyk grupowych lekarskich: ul. Rusznikarska 17

1. w SP ZOZ Śródmieście:

- powstanie praktyki grupowej lekarskiej: Pl. Sikorskiego 6a,
- powstanie praktyki grupowej lekarskiej: ul. Estery 6,
- powstanie praktyki grupowej lekarskiej: ul. Widok 31.

1. przekształcenia w SP ZOZ Nowa Huta:

- powstanie praktyki grupowej lekarskiej: os. Dywizjonu 303,
- powstanie praktyki grupowej pielęgniarskiej: os. Dywizjonu 303,
- powstanie 2 spółek stomatologicznych: os. Dywizjonu 303

1. w SP ZOZ Podgórze – brak przekształceń.

Równocześnie Gmina zgodnie z przyjętymi w 1996r. kierunkami polityki w zakresie prowadzenia zakładów lecznictwa otwartego przeznaczyła kolejne środki finansowe

- na modernizację placówek służby zdrowia:
 - kontynuowano remonty przychodni rejonowych: na ul. Długiej 38 i pl. Serkowskiego
 - rozpoczęto remont przychodni: pl. Św. Ducha
 - pozyskano lokale ze Spółdzielni Mieszkaniowej na os. Ruczaj dla potrzeb przyszłych gabinetów lekarskich i dokonano ich adaptacji.
- na zakupy sprzętu medycznego:
 - SP ZOZ Śródmieście zakupiono m.in.: aparat RTG, urządzenie do kriochirurgii, głowice do USG i gastrokopu, 12 stołów dla techników stomatologów, sprzęt do sterylizacji, inhalator kabinowy i 10 kompletów komputerów z oprogramowaniem

- SP ZOZ Nowa Huta zakupiono m.in.: mammograf (I rata), aparat USG (współfinansowany przez Rady Dzielnic), ciemnię automatyczną RTG, analizator biochemiczny (I rata), bieżnię do rehabilitacji ruchowej, sprzęt okulistyczny, rehabilitacyjny, sprzęt do sterylizacji i 13 zestawów komputerowych z oprogramowaniem
- SP ZOZ Krowodrza zakupiono m.in.: aparat RTG, sprzęt do sterylizacji (5 szt. autoklawów), sprzęt okulistyczny, unit stomatologiczny i sprzęt komputerowy
- SP ZOZ Podgórze zakupiono m.in.: aparat RTG (I rata), sprzęt do sterylizacji (11 szt. autoklawów), sprzęt okulistyczny, sprzęt do rehabilitacji, unit i fotel stomatologiczny oraz sprzęt komputerowy (25 szt).

Jak w latach ubiegłych jednostki lecznictwa otwartego uzyskały środki finansowe z Rad Dzielnic, które zostały wykorzystane przede wszystkim na drobne remonty i zakupy sprzętu medycznego. Wszystkie wymienione działania Gminy spowodowały, że żadna z jednostek na koniec 1998r. nie posiadała długów finansowych.

Koszty działalności ZOZ-ów były w znacznej części pokrywane z udziału gminy Kraków w podatku dochodowym od osób fizycznych, w części z budżetu Gminy Kraków. Dopłaty z budżetu Gminy i udział procentowy w stosunku do całości finansowania przedstawia tabela nr I.1.

Wysokość dofinansowania lecznictwa otwartego przez Gminę Kraków w latach 1994-1998

lata	dofinansowanie w mln zł	% udział dofinansowania przez Gminę do ogółu wydatków na lecznictwo otwarte
1994	5,155	12
1995	3,330	20
1996	9,443	12
1997	10,693	14
1998	15,808	16

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Biura Budżetu UMK

Rok 1998 był kolejnym rokiem zmniejszenia zatrudnienia w gminnych jednostkach lecznictwa otwartego.

Personel medyczny w gminnych placówkach lecznictwa otwartego

	1994	1995	1996	1997	1998
Lekarze, w tym	811,5	798,0	777,9	753,2	628,95
lekarze rodzinni	-	-	10	17	17

stomatolodzy	228,3	248,2	233,7	232,3	128
pielęgniarki i położne	1.043,0	1048,2	1.009,9	991,7	935,68
ogółem	1.854,5	1.846,2	1.787,8	1.744,9	1.564,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia UW

Patrząc na tabelę 2 należy pamiętać, że odzwierciedla ona dwa procesy: redukcję zatrudnienia oraz prywatyzację usług medycznych, np. stomatolodzy w SP ZOZ Nowa Huta utworzyli spółkę, w której pracuje 56 lekarzy, dlatego w SP ZOZ zatrudnienie w grupie stomatologów zmalało.

Badania jakości usług medycznych

1. W styczniu i lutym 1998 - kontynuowano rozpoczęte w grudniu 1997 - badanie satysfakcji pacjentów, przeprowadzone w 20 przychodniach (po 5 w każdym z SPZOZ), dokonano analizy uzyskanych wyników. Badanie sponsorowane było przez USAID.
1. W październiku 1998 - przeprowadzono kolejne badanie pozytywnych opinii na temat obsługi pacjentów w 20 przychodniach (po 5 przychodni w każdym z SPZOZ) oraz w 7 gabinetach lekarzy rodzinnych. Badaniem objęto pacjentów opieki podstawowej i specjalistycznej. Badanie wykonano w ramach umowy pomiędzy Gminą Miasta Krakowa a Quality Monitoring and Management Consulting Services in Health Care (zleceniobiorca wybrany w drodze przetargu).

Wyniki przeprowadzonych badań stanowią wyraźny dowód, że krakowska reforma służby zdrowia przynosi rezultaty.

Zbiornicze oceny jakości usług zdrowotnych w krakowskich przychodniach i gabinetach lekarzy rodzinnych (badanie przeprowadzone przez QMCS)

	Przychodnie	Gabinety lekarzy rodzinnych
Dostępność	64,3	91,7
Komunikacja	88,4	92,5
Satysfakcja	84,7	93,8
Jakość	78,4	92,7

Profilaktyka i promocja zdrowia

Podobnie jak w latach poprzednich w 1998r. Gmina prowadziła i finansowała programy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Podstawowymi celami Miasta w tym zakresie jest zachowanie i poprawa istniejącego stanu zdrowia mieszkańców oraz eliminacja szkodliwych wpływów środowiska.

Polityka ta realizowana jest poprzez:

- podnoszenie rangi promocji zdrowia jako pomocy ludziom w osiągnięciu i utrzymywaniu pełni fizycznych, umysłowych i społecznych możliwości,
- współpracę pomiędzy różnymi dziedzinami życia w celu zapewnienia mieszkańcom korzystnych warunków (domowych, społecznych, ekologicznych) dla zachowania i umacniania zdrowia,
- zwiększenie udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących zdrowia i ekorozwoju poprzez wspieranie inicjatyw lokalnych,
- zapewnienie dobrego poziomu podstawowej opieki zdrowotnej w miejscu pracy, nauki i zamieszkania,
- współpracę międzynarodową (Światowa Organizacja Zdrowia) i krajową (Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich).

Podobnie jak w latach poprzednich Gmina realizowała zadania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, w szczególności w zakresie:

- profilaktyki onkologicznej - w ramach programu kontynuowano z lat poprzednich akcję badań przesiewowych w kierunku wczesnej wykrywalności raka macicy, ogółem w 1998r. wykonano 9.912 badań cytologicznych, ponadto zrealizowano akcję samobadania w ramach programu profilaktyki raka piersi. W ramach akcji wykonano bezpłatnie 1.117 mammografii u pacjentek;
- promocji szczepień ochronnych - zrealizowany w SP ZOZ Śródmieście program pt. "Szczepimy nasze dzieci" objął swoim zakresem szkolenie dla 873 rodziców. Sfinansowano także koszty przedłużenia reklamy szczepień ochronnych na pojazdach komunikacji miejskiej;
- promocji zdrowego stylu życia - dofinansowano 8 organizacji o charakterze samopomocowym wspierające osoby niepełnosprawne oraz 10 innych instytucji realizujących programy z zakresu promocji zdrowego stylu życia.

W 1998r. Gmina Kraków jako pierwsza gmina w Polsce opracowała i opublikowała w nakładzie 500 szt. "Raport o zdrowiu mieszkańców Krakowa". Publikację tę sporządzono z udziałem ekspertów związanych z krakowskim środowiskiem akademickim w dziedzinach: medycyny, zdrowia publicznego, demografii i ochrony środowiska. Opracowano także jego skróconą, popularną wersję i wydano drukiem w nakładzie 2.000 egzemplarzy za środki sponsorów.

Rozwiązywanie problemów uzależnień

W zakresie przeciwdziałania narkomanii:

- w świetlicy dla narkomanów prowadzonej przez PCK zabezpieczono opiekę medyczną i terapeutyczną dla czynnych narkomanów, z których większość stanowią nosiciele wirusa HIV.
- Stowarzyszenie Pomocy Uzależnionym "Formacja" otrzymało dofinansowanie na prowadzenie terapii w Ośrodku Leczenia Narkomanów w Krakowie.
- Zapewniono pomoc terapeutyczną osobom uzależnionym od różnych środków odurzających (uzależnienia krzyżowe) w ramach kontraktu z Centrum Terapii Narkomanów "Monar" – Kraków. Kontrakt ten zapewnił również środki na kontynuację programu redukcji szkód wynikających z nadużywania narkotyków, którego głównym celem jest zmniejszenie zagrożenia epidemiologicznego w zakresie zakażeń wirusem HIV i żółtaczką typu C w naszym mieście (m. in. poprzez prace terapeutów ulicznych i wymianę igieł i strzykawek wśród czynnych narkomanów).

W ramach pomocy dla osób z problemem alkoholowym i rodzin:

- sfinansowano koszty obsługi nocnych telefonów zaufania dla osób z problemem alkoholowym i rodzin, działających w nocy poprzedzające dni wolne od pracy (tel. 656-27-34) oraz w nocy od poniedziałku, od godz. 20⁰⁰ do piątku, do godz. 8⁰⁰(tel. 656-46-80).

Nocne telefony zaufania uzupełniły działalność dziennego telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym i rodzin funkcjonującego od 6 lat w Krakowie. W ten sposób przez cały rok zabezpieczono całodobową pomoc dla osób uzależnionych i rodzin oraz zapewniono stałą, sprawną informację dla mieszkańców Krakowa szukających pomocy w związku z problemami alkoholowymi.

W ramach działań leczniczych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin:

- podpisano 4 kontrakty z SP ZOZ-ami na finansowanie usług świadczonych przez Poradnie Odwykowe i Poradnię Uzależnień Lekowych,
- sfinansowano koszty remontów Poradni Odwykowych w SP ZOZ Nowa Huta oraz Krowodrza,
- dofinansowano działalność Klubów Abstynenckich AKRON, POLONEZ, ALTERNATYWA, TRZEŻWOŚĆ, w tym: dofinansowano obóz terapeutyczno – integracyjny dla rodzin z problemem alkoholowym, w którym wzięło udział prawie 100 osób.
- zlecono prowadzenie ponad standardowych zajęć terapeutycznych dla pacjentów Wojewódzkiej Przychodni Odwykowej w Krakowie i Poradni działających przy SP ZOZ-ach,

W ramach profilaktyki uzależnień przeprowadzono 5.021 godzin różnorodnych programów profilaktycznych w szkołach, w których uczestniczyło ogółem: 13.400 uczniów, 1.748 rodziców, 2.200 nauczycieli.

W ramach programu edukacji i poszerzania dostępności pomocy terapeutycznej dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych oraz rodzin dysfunkcyjnych dofinansowano działalność 7 ośrodków prowadzących działalność opiekuńczą i terapeutyczną. Dofinansowano między innymi:

- coroczny konkurs plastyczny “Trzeźwymi bądźcie” organizowany przez MDK im. J. Tuwima w Nowej Hucie,
- konkurs realizowany przez Szczep Kolorowy przy Sz. P. Nr 103 pt. “Międzyszkolny Konkurs 13-latków - Zdrówko 98”,
- prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci wymagających wsparcia terapeutycznego,
- prowadzenie programów profilaktyczno- terapeutycznych realizowanych w tych świetlicach.
- w ramach Akcji Lato'98 dofinansowanie otrzymało 14 instytucji organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży, w czasie którego realizowane były programy dotyczące profilaktyki uzależnień. Ogółem z dofinansowania skorzystało 1.739 dzieci.

Realizacja Pakietu Edukacyjnego *Moje Zdrowie*:

W 1998 r. opracowano treść Pakietu Edukacyjnego *Moje zdrowie* dla szkół podstawowych oraz dla gimnazjów. W powstawaniu pakietu uczestniczyło 22 realizatorów, uznanych specjalistów w zakresie problematyki zdrowia psychosomatycznego, m.in.: psychologów, pedagogów, terapeutów i lekarzy z Collegium Medicum UJ oraz pracownicy Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego. Zawartość Pakietu to 6 bloków tematycznych dotyczących profilaktyki chorób i promocji zdrowia składających się z ponad trzystu scenariuszy do prowadzenia zajęć lekcyjnych.

W listopadzie i grudniu 1998 r. przeprowadzono pilotaż opracowanego programu w 15 losowo wybranych szkołach Krakowa oraz wprowadzono do treści Pakietu zmiany sugerowane przez nauczycieli, pielęgniarki szkolne oraz doradców z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Krakowie.

Lecznictwo zamknięte

Lecznictwo zamknięte leży w kompetencjach Wojewody Krakowskiego. Na terenie Krakowa funkcjonuje obecnie 16 szpitali publicznych ogólnych i klinicznych. Łącznie placówki te dysponowały w 1997r. 7.435 łózkami.

W 1997r. w szpitalach tych przyjęto przeszło 138 tys. pacjentów, a średni czas pobytu wynosił około 12 dni. Osobnego potraktowania wymaga szpital Neuropsychiatryczny im. Babińskiego, w którym średni czas pobytu wynosił 42 dni, a w minionym roku poddano w nim leczeniu ponad 7 tys. pacjentów.

Ważniejsze dane dotyczące placówek lecznictwa zamkniętego w latach 1994-1997

	Szpitale i oddziały szpitalne w Krakowie				Szpital im. J. babińskiego			
	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997
liczba szpitali + oddziały	13+3	13+3	13+3	12+3	1	1	1	1
ilość łózek	6.677	6.628	6.423	6.375	1.110	1.110	1.060	1.060
liczba lekarzy	1.029,3	1.081,8	1.073,31	986,4	66,0	71,2	77,0	79,2
liczba pielęgniarek i położnych	2.963,9	2.951,7	2.981,8	2.989,3	259,1	251,0	251,9	258,2
średni koszt dobowy pobytu pacjenta	69,5	90,7	108,2	131,9	31,1	41,8	54,4	58,7
ilość pacjentów	128.866	133.948	137.811	138.509	7.962	7.389	7.228	7.038
średnia długość pobytu w szpitalu	13,5	13,2	12,7	12,2	42,7	43,8	43,2	42,2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia UW

Na terenie Gminy działały w 1998r. także 4 szpitale i oddziały szpitalne prywatne dysponujące 199 łózkami i 77 prywatnych spółdzielni zdrowia, przychodni zdrowia i gabinetów.

Opieka Społeczna

Podstawowym zadaniem gminnych jednostek pomocy społecznej jest walka z ubóstwem, które przyczynia się do degradacji społecznej i psychicznej. Dlatego też gmina za konieczne uznała pomaganie osobom, które z powodu niedostatku, ograniczonej sprawności, złego stanu zdrowia, bezrobocia, osamotnienia i nieprzystosowania społecznego znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie mogły sobie z nią poradzić. Działania opiekuńcze kierowano do osób i grup społecznych najbardziej poszkodowanych, nie mogących zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Adresatami tej formy pomocy były osoby starsze, zniedołężniałe, inwalidzi. Działania pomocowe kierowano do osób samotnych, rodzin wielodzietnych których członkiem jest osoba niepełnosprawna, posiadających własne zabezpieczenia finansowe, ale niewystarczające na zaspokojenie swoich specyficznych potrzeb. Gmina opiekowała się także samotnymi matkami, bezdomnymi. Do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami życia społecznego oraz wszystkich grup funkcjonujących na granicy bezpieczeństwa socjalnego adresowane były działania profilaktyczne.

Pomoc społeczna udzielana jest poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom których dochód nie przekracza określonego w ustawie o pomocy społecznej kryterium dochodowego. Istnieją różne formy pomocy, których udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- świadczenia pieniężne:
 - zasiłek stały,
 - zasiłek stały wyrównawczy,
 - renta socjalna,
 - gwarantowany zasiłek okresowy,
 - zasiłek okresowy,
 - zasiłki celowe w formie pieniężnej.
- świadczenia niepieniężne:
 - udzielanie schronienia,
 - dostarczanie odpowiedniej ze względu na porę roku odzieży i gorącego posiłku,
 - sprawienie pochówku,
 - usługi opiekuńcze,
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
 - Dzielne Domy Pomocy Społecznej
 - Środowiskowe Domy Samopomocy.

Na terenie Krakowa w 1998r. działało 30 jednostek pomocy społecznej, 12 jednostek pozarządowych prowadzących działalność w zakresie kompleksowej pomocy osobom ubogim i bezdomnym, 8 jadłodajni, 1 łaźnia oraz 1 punkt pomocy medycznej prowadzonych przez jednostki pozarządowe. Ogółem na terenie Gminy w 1998 roku w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej działało 71 organizacji pozarządowych. W 1998 roku Gmina dofinansowała organizacje pozarządowe na łączną kwotę w wysokości 2.478.745 zł. Pociągającym jest fakt, iż kwota ta z roku na rok rośnie.

Liczba terenowych pracowników socjalnych MOPS-u w 1998 roku wyniosła 180, na jednego pracownika przypadało 144 klientów. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpiła poprawa tego wskaźnika dzięki zwiększeniu o 19 osób liczby pracowników terenowych.

W 1998r. roku Gmina finansowała m.in. działalność Miejskiego Dziennego Domu Pomocy Społecznej. W skład MDDPS wchodzi 5 placówek, w których jest 265 miejsc, liczba osób przebywających i korzystających ze świadczonych usług w skali roku wynosi 365. MDDPS zapewnia m.in. wyżywienie, terapię zajęciową, zajęcia kulturalno - oświatowe, rehabilitację leczniczą, porady medyczne, usługi domowe - wykonywane w domu osób starszych podczas okresowej choroby lub u osób przewlekle chorych niezdolnych do samodzielności.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując politykę gminy w zakresie pomocy społecznej w 1998r. objął pomocą 25.890 gospodarstw domowych, z których 22.503 zostało objętych pomocą materialną lub usługową. Najczęściej z pomocy społecznej korzystały rodziny pełne (43,36%), w następnej kolejności osoby samotne (38,47%) i rodziny niepełne (18,17%). W 1998 roku wzrosła liczba rodzin

pełnych i osób samotnych korzystających z pomocy społecznej.

Liczba gospodarstw objętych pomocą w latach 1994-1998

Typ rodziny	Liczba rodzin				
	1994	1995	1996	1997	1998
Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą	27 758	25 697	25 626	23 755	25 890
Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą materialną	24 507	21 527	22 297	20 765	22 503
Liczba gospodarstw domowych objętych jedynie pomocą socjalną	3 251	4 170	3 369	2 990	3 387

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Struktura rodziny, której udzielana była pomoc w latach 1995-1998.

typ	Liczba rodzin							
	1995r.	%wszystkich rodzin	1996r.	%wszystkich rodzin	1997r.	wszystkich rodzin %	1998r.	%wszystkich rodzin
Osoba samotna	6 205	24.15	6 847	26.68	9 417	39.64	9 961	38,47
Rodzina pełna	14 056	54.70	13 768	53.64	9 581	40.33	11 226	43,36
Rodzina niepełna	5 436	21,15	5 051	19.68	4 757	20.03	4 703	18,17

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Liczba gospodarstw korzystających z pomocy MOPS na przełomie lat 1994/97 spadała, w 1998 roku odnotowano wyraźną zmianę tej tendencji. Liczba rodzin, którym udzielano pomocy zwiększyła się o 9 %. Przyczyny udzielania pomocy rodzinom i wielkość tej pomocy przedstawia tabela.

Przyczyny i średnia wartość udzielanej pomocy w latach 1994-1998

Powód trudnej sytuacji życiowej	1995		1996		1997		1998	
	liczba gospodarstw domowych	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe	liczba gospodarstw domowych	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe	liczba gospodarstw domowych	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe	liczba gospodarstw domowych	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe
Ogółem	25 896	855 zł	24 392	1 163 zł	20 765	1 720 zł	22 780	1 701 zł
W tym:								
sieroctwo:	61	741 zł	55	572 zł	45	665 zł	35	926 zł
bezdomność:	430	331 zł	254	639 zł	461	726 zł	409	829 zł
potrzeba ochrony macierzyństwa:	1 310	708 zł	879	637 zł	768	793 zł	682	898 zł
bezrobocie:	3 992	844 zł	4 878	984 zł	4 646	1 285 zł	4 346	1 923 zł
upośledzenie fizyczne lub umysłowe:	3 813	1 144 zł	3 323	1 162 zł	5 701	1 851 zł	6 688	1 841 zł
długotrwała choroba:	9 824	823 zł	11 127	1 050 zł	11 532	1 272 zł	10 336	1 341 zł
bezradność w sprawach	3 716	807 zł	3 012	1 465 zł	5 277	1 261 zł	6 096	1 230 zł

opiekuńczo-wychowawczych:								
rodziny niepełne:	5 436	808 zł	5 081	1 230 zł	4 253	1 400 zł	4 699	1 314 zł
wielodzietność:	1 443	1 635 zł	1 344	1 801 zł	1 194	2 115 zł	1 399	1 892 zł
alkoholizm:	2 002	690 zł	1 576	963 zł	1 514	1 300 zł	1 403	1 323 zł
narkomania:	94	367 zł	151	520 zł	212	179 zł	164	614 zł
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego:	362	565 zł	366	642 zł	365	1 035 zł	336	639 zł
kłęska żywiolowa lub ekologiczna:	0	0 zł	3	6 667 zł	461	1 663 zł	0	0 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Najczęstsze problemy występujące w rodzinach objętych pomocą przez pracowników socjalnych w 1998r. to w kolejności niepełnosprawność choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe i fizyczne, bezrobocie oraz alkoholizm.

Pocieszający jest fakt, że obniżył się udział rodzin z problemem bezrobocia, co świadczy zarówno o zmniejszeniu się stopy bezrobocia w Krakowie jak i o tym, że utrata pracy nie wiąże się już tak często z wpadnięciem w sferę ubóstwa.

Wybrane problemy krakowskich rodzin w latach 1994-1998

problem	liczba rodzin				
	1994	1995	1996	1997	1998
alkoholizm	1 848	2 002	1 589	1 514	1 398
narkomania	53	51	35	44	48
przestępczość	522	506	403	365	339
prostyucja	6	8	14	5	4
bezdromność	174	169	191	295	296
bezrobocie	5 227	4 672	4 882	4 639	4 261
sieroctwo	115	61	55	51	31
wielodzietność	1 905	1 443	1 348	1 291	1 298
choroba psychiczna	1 648	1 754	1 295	1 565	1 578
upośledzenie umysłowe	1 411	1 565	1 413	1 601	2 145
upośledzenie fizyczne	4 071	2 415	1 997	1 961	2 512

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

MOPS poprzez swoje działania przeciwdziałał także bezdromności. Znaczna część klientów w świetle przepisów o najmie lokali, zagrożona jest bezdromnością, nie radząc sobie z regularnym opłacaniem czynszu. Podobnie rzecz się ma z dopłatami do energii elektrycznej i gazu. Pozbawienie mieszkania lub odcięcie mediów spowodowałoby sytuację, w której działania pracowników mające na celu usamodzielnienie rodzin stały się niemożliwe. Klienci w toku uzgodnień planu pomocy preferowali świadczenia związane z dofinansowaniem kosztów utrzymania mieszkania, jako te, które umożliwiają prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Niestety od kilku lat problem bezdromnych w Krakowie narasta. Na podstawie badań przeprowadzonych przez MOPS w 1996 roku ustalono że: przeszło połowa bezdromnych jest bezdromnymi od kilku lat, przeszło 70 % osób bezdromnych stanowią mężczyźni, a blisko połowa to osoby chore, wymagające ustalenia grupy inwalidzkiej

Przyczyny bezdromności:

- powody rodzinne szeroko rozumiane m.in.: rozpad małżeństwa, przemoc w rodzinie, alkoholizm - ponad 50%,
- eksmisja mieszkaniowa - ponad 20%,

- brak mieszkania po wyjściu z zakładu karanego - 11%,
- wolny wybór - 7%,
- byli pensjonariusze Domów Dziecka 2,5% - nowa kategoria bezdomnych.

Izba Wyrzeźwień

Izba Wyrzeźwień w Krakowie obsługuje nie tylko sam Kraków, ale i sąsiednie gminy. Głównym zadaniem jest opieka nad osobami zatrzymanymi do wyrzeźwienia. Rezultat jaki zamierza osiągnąć poprzez realizację zadania, to utrzymanie ładu i porządku oraz bezpieczeństwa na terenie Miasta poprzez izolację osób nietrzeźwych. W 1998r. przyjęto do izby ok. 13 tys. osób, w porównaniu z ubiegłymi latami odnotowano wyraźny spadek zatrzymanych osób.

Struktura społeczna pacjentów Izby Wyrzeźwień w latach 1997-1998

kryterium	1997r.		1998r.	
	liczba	%	liczba	%
ogółem	14,970	100,00	13,042	100,00
mężczyźni	14,195	95,00	12,397	95,00
kobiety	775,000	5,00	645,00	5,00
nieletni	321,000	2,00	309,00	2,40
cudzoziemcy	128,000	0,90	88,00	0,70
bezrobotni	7,838	54,30	7,255	56,00
pracujący	3,975	27,60	3,423	26,00
emeryci i renciści	2,111	14,60	1,715	13,00
uczniowie i studenci	498,000	3,50	645,00	5,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Wyrzeźwień w Krakowie

Wielokrotni pacjenci izby stanowią 5%, ale ich pobyty stanowią aż 25 % wszystkich pobytów.

Charakterystyka działalności Izby Wyrzeźwień w Krakowie

	1994	1995	1996	1997	1998
ilość zatrudnionych	35	40	39,25	41	40,8
ilość pacjentów	15 489	14 970	14 470	14 970	13042
średni koszt pobytu 1 pacjenta w zł	77	105	126	145	190
Ściągalność należności (w%)	32	35	39	29	28

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Wyrzeźwień w Krakowie

Budynek Izby Wyrzeźwien z uwagi na bardzo zły stan techniczny wymaga natychmiastowego remontu i modernizacji, w związku z tym w 1997r. Gmina rozpoczęła inwestycję pn. "Modernizacja i rozbudowa Izby Wyrzeźwien w Krakowie", która była kontynuowana w 1998r.

Bezpieczeństwo w mieście

Do zadań własnych gminy należy ochrona porządku oraz współuczestniczenie w ochronie bezpieczeństwa publicznego, co gmina realizuje poprzez działalność Straży Miejskiej. Nowa ustawa o strażach gminnych poszerzyła nieco kompetencje Straży Miejskiej, ale przede wszystkim precyzyjnie określiła jej obowiązki, co pozwala mieć nadzieję na większą skuteczność podejmowanych działań.

Straż Miejska współuczestniczy w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta, kontroluje porządek, ład i czystość, legalność działalności publicznej (w szczególności do handlu okrężnego i na placach targowych), egzekwuje przepisy gminne o strefie ograniczonego ruchu, zakazie palenia tytoniu i spożywania alkoholu, przeciwdziała powstawaniu dzikich wysypisk oraz współdziała ze służbami wojewody w celu zapobiegania niszczeniu urządzeń zabezpieczających przed powodzią.

Do zadań Straży Miejskiej należą także działania:

- prewencyjne - zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń przede wszystkim przez likwidację przyczyn, nie zaś walkę ze skutkami,
- interwencyjne - przybycie na miejsce zdarzenia, gdzie doszło do naruszenia prawa lub powstania konfliktu, ustalenie charakteru, rodzaju i okoliczności mających na celu przywrócenie naruszonego porządku,
- represyjne - gdy prewencja okazuje się nieskuteczna, jeśli nie następuje poprawa porządku publicznego i konieczne jest wyegzekwowanie pozytywnych zachowań poprzez działania w postępowaniu: przed Kolegium, nakazowym lub mandatowym.

Straż Miejska Miasta Krakowa ma 5 oddziałów: Śródmieście, Krowodrza, Nowa Huta, Prokocim, Wola Duchacka.

Realizowane zadania prewencyjne w 1998r. to m. in.:

- wspólne patrole z Policją głównie w porach wieczorowo – nocnych
- współpraca ze szkołami w ramach której zabezpieczano dojścia do szkół w ramach akcji "Bezpieczna droga do szkoły" lub też odbywające się w nich uroczystości, zabawy i dyskoteki
- udział w zabezpieczeniu uroczystości państwowych, lokalnych i kościelnych, a także imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym i kulturalnym,
- zgłaszanie uszkodzonych urządzeń,
- wspólne kontrole działalności publicznej m. in. z Wydziałem Handlu i Usług, Nadzorem Budowlanym, Sanepidem itp.,
- zabezpieczenie obrad RMK,
- samodzielne patrolowanie prewencyjne (także z psami obronnymi) w parkach, na plantach, wokół dużych placówek handlowych, w okolicach placów targowych oraz niektórych osiedli,
- spotkania z mieszkańcami, Radami Dzielnic oraz uczniami szkół podstawowych,
- prowadzenie znakowania sprzętu np. rowerów,
- prewencyjne działania informacyjne we współpracy z Policją i Wydziałem Gospodarki Komunalnej mające na celu zmniejszenie ilości wypadków na przejściach dla pieszych i z udziałem pieszych. Działanie realizowane poprzez rozdawanie ulotek na najbardziej niebezpiecznych skrzyżowaniach.

Straż Miejska w 1998r. podejmowała interwencje wynikające z zadania "Poprawa stanu porządku publicznego" w następujących kategoriach:

- ruch drogowy – obejmujący kontrolę statycznego ruchu drogowego pod względem przestrzegania przepisów kodeksu ruchu drogowego oraz realizacja uchwały Zarządu Miasta Krakowa w sprawie organizacji ruchu w Śródmieściu Krakowa,
- czystość – realizacja Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwały Rady Miasta Krakowa o utrzymaniu czystości i porządku w Gminie Kraków,
- działalność publiczna – kontrola działalności prowadzonej za zezwoleniami (handel, reklamy, taxi, alkohol), zabezpieczenie imprez i uroczystości, udzielanie asyst i pomocy,
- spokój publiczny – reagowanie m. in. na: wybryki chuligańskie, zakłócanie ciszy nocnej, żebractwo, zgorszenia itp., egzekwowanie postanowień uchwał porządkowych Rady Miasta Krakowa.

Ilość interwencji w oddziałach Straży Miejskiej w 1994-98r.

Oddziały	liczba interwencji				
	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.
Śródmieście	2 829	3 753	7 002	4 958	4 927
Krowodrza	1 252	1 914	3 377	2 645	3 138
Nowa Huta	1 870	2 796	3 785	3 831	4 807
Prokocim	–	–	1 047	1 900	2 002
Wola Duchacka	–	420	2 312	1 862	2 408
Razem	5 951	8 883	17 523	15 196	17 282

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

Przyczyny interwencji oraz liczba interwencji na tle lat 1994-98

Zgłoszenia	interwencje									
	1994r.		1995r.		1996r.		1997r.		1998r.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
1. Wykroczenia przeciwko:										
- porządkowi i spokojowi publicznemu	1 189	20	347	4	1 138	6	860	7	1 205	7
- instytucjom społecznym i państwowym	0	0	0	0	25	0	4	0	13	0
- bezpieczeństwu osób i mienia	0	0	0	0	346	2	480	4	633	4
- bezpieczeństwo i porządek w komunikacji	1342	23	2 341	26	3 426	20	3745	31	4 199	24
- zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia	716	12	1 092	12	1 681	10	749	6	867	5

- osobie	0	0	0	0	6	0	1	0	0	0
- zdrowiu	168	3	227	3	33	0	216	2	33	0
- utrzymanie czystości w obrębie posesji	1499	25	2242	25	3957	23	2490	20	2 738	16
- mieniu	0	0	0	0	39	0	107	1	27	0
- obyczajności publicznej	0	0	0	0	89	1	13	0	68	0
- urządzeniom użytku publicznego	677	11	507	6	2163	12	2923	24	3 297	19
2. awarie urządzeń użyteczności publicznej	360	6	0	0	669	4	682	6	407	2
3. sprawy przekazane innym służbom	0	0	415	5	3042	17	1811	15	2 273	13
4. Asysty	0	0	79	1	60	0	75	1	77	0
5. Inne (np.: wypalanie traw, palenie ognisk, reklamy w pasie drogowym)	0	0	1633	18	849	5	1040	9	1 445	8
Ogółem	5951	100	8883	100	17523	100	15196	100	17 282	100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

Najwięcej interwencji w 1998r odnotowano w dzielnicy Śródmieście, podobnie jak w latach poprzednich. Wzrost jednak znacznie udział interwencji na terenie Nowej Huty i Krowdrzy i Woli Duchackiej. Przez 3 lata tj. od 94-96 roku liczba interwencji wzrastała, niestety odnotowany w 1997 roku spadek interwencji okazał się jednoroczny, w 1998 roku znowu odnotowano ich wzrost.

W roku 1998 najczęściej występującymi zgłoszeniami w wyniku, których interweniowano było kolejno: bezpieczeństwo i porządek w komunikacji, urządzenia użytku publicznego, utrzymanie czystości w obrębie posesji itd.

Gmina współpracuje także z Policją. Najlepszym tego przykładem są wspólne patrole miejskich strażników i policyjnych funkcjonariuszy, które pełnią dyżury przez całą dobę w rejonie I obwodnicy. Policjanci i miejscy strażnicy wspólnie zabezpieczają liczne uroczystości państwowe, lokalne, kościelne, a także imprezy masowe o charakterze sportowym, rekreacyjnym i kulturalnym. Nie można zapomnieć, że w budżecie gminy co roku rezerwuje się pieniądze na paliwo dla samochodów policyjnych, patrolujących miasto.

Nad bezpieczeństwem Krakowian czuwa ok. 700 policjantów, porządku publicznego w mieście pilnuje 230 funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie

1998 rok był kolejnym rokiem wzrostu przestępczości w mieście. Zasadnicza część przestępstw stwierdzonych w województwie została popełniona na terenie Krakowa. Przestępczość na terenie miasta systematycznie rośnie. W tabeli poniżej zestawiono dane liczbowe charakteryzujące ilość przestępstw popełnionych w województwie krakowskim w poszczególnych latach, ilość przestępstw popełnionych na terenie Krakowa oraz jej udział procentowy i wskaźniki wykrywalności.

Ilość przestępstw popełnionych na terenie województwa krakowskiego.

Lata/dane	Liczba przestępstw popełnionych w woj. Krakowskim	Liczba przestępstw popełnionych terenie miasta Krakowa	Udział procentowy przestępstw popełnionych na terenie miasta Krakowa	Wskaźnik wykrywalności przestępstw na terenie miasta Krakowa	Wskaźnik wykrywalności przestępstw dla woj. Krakowskiego
1994	29 925	24 186	80,8	36,07	38,9
1995	32 594	25 955	79,6	36,45	38,9
1996	31 893	26 152	81,9	38,36	40
1997	37 051	30 946	83,5	39,08	40,4
1998	46 759	39 187	83,8	38,03	39,8

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu Policji Krakowskiej 1997r, 1998r.

Na terenie miasta do końca 1998 roku działały 4 komendy rejonowe policji, przy czym tylko jedna z nich, Komenda Rejonowa Policji Kraków-Centrum, obejmowała swoim zasięgiem tylko, i wyłącznie teren miasta, natomiast pozostałe 3 działały również na terenie pozamiejskim. W tabeli I.13. zamieszczono dane dotyczące ilości przestępstw popełnionych na terenie Krakowa z podziałem na poszczególne komendy rejonowe policji, których teren działania pokrywa się z granicami dawnych dzielnic Krakowa. Od 1 stycznia 1999 roku w mieście powstała jedna Komenda Miejska, pokrywająca się zasięgiem działania z granicami Krakowa i podlegające jej 13 komisariatów.

Ilość przestępstw stwierdzonych na terenie Krakowa

Lata/dzielnice	Krowodrza	Nowa Huta	Podgórze	Śródmieście	Razem
1994	4876	5363	6609	7338	24 186
1995	5382	5724	7301	7548	25 955
1996	5307	5347	6738	8760	26 152
1997	6376	6719	8102	9749	30 946
1998	bd.	bd.	11796	12226	39 187

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu Policji Krakowskiej 1997r, 1998r.

W temacie przestępczości w województwie krakowskim i w Krakowie dominują wykroczenia przeciwko mieniu, które stanowią ponad 60% przestępczości. Kradzieże z włamaniem, to najczęściej występujące przestępstwo, bowiem stanowią one ponad 33% wszystkich popełnionych przestępstw. Licznie występującym przestępstwem jest również kradzież mienia, w tym kradzież samochodu.

Kradzieże samochodów to 5% przestępczości w województwie krakowskim i Krakowie, a więc kradzież samochodu jest co 20-tym przestępstwem.

Ogólny obraz przestępczości w 1998r. na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Policji przedstawia się następująco:

- wzrósł poziom zagrożenia przestępczością - liczba stwierdzonych przestępstw w województwie krakowskim,
- w skali kraju województwo krakowskie znajduje się w pierwszej dziesiątce województw najbardziej zagrożonych kradzieżami z włamaniem i kradzieżami mienia; województwo krakowskie w 1998r zajmowało pod tym względem piąte miejsce za: katowickim, warszawskim, gdańskim i wrocławskim.

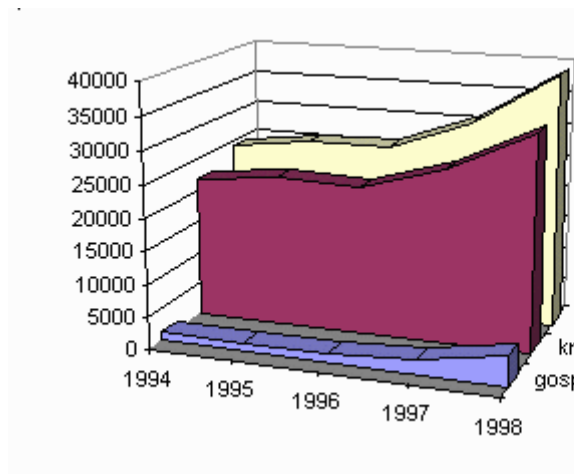
**Wskaźnik wykrywalności przestępstw na terenie woj. Krakowskiego
w latach 1994-1998**

Rodzaj	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998	dynamika (98/97) %
Ogółem	38,8	38,9	40,0	40,4	39,8	0,99
Zabójstwo	84,6	95,5	92,6	84,4	96,8	1,1
Uszkodzenie ciała	88,2	81,8	81,2	84,3	88,5	1,0
bójka lub pobicie	68,6	70,7	61	62,1	53,6	0,9
Zgwałcenie	84,5	62,9	69,2	67,3	75,3	1,1
rozbój, wymuszenie	54,0	54,9	41,8	48,9	47,9	1,0
Kradzież z włamaniem do obiektu społecznego	12,2	13,6	13,1	9,9	14,2	1,4
Kradzież z włamaniem do obiektu prywatnego	13,4	15,1	12,9	14,1	10,2	0,7
Kradzież mienia prywatnego	22,4	25,5	18,3	18	13	0,7
Oszustwo o charakterze kryminalnym	74,9	70,1	75,3	83,2	79,5	1,0
Falszerstwo o charakterze kryminalnym	77,6	58,5	55,9	61,3	48,3	0,8
razem o charakterze kryminalnym	35,4	35,5	36,3	35,2	31,3	0,9
Zagarnięcie mienia społecznego	36,4	37,9	49,4	67,7	73,1	1,1
Oszustwo o charakterze gospodarczym	87,5	92,8	97,1	97	99,6	1,0
Falszerstwo o charakterze gospodarczym	85,0	89,4	94,4	96,8	97,8	1,0

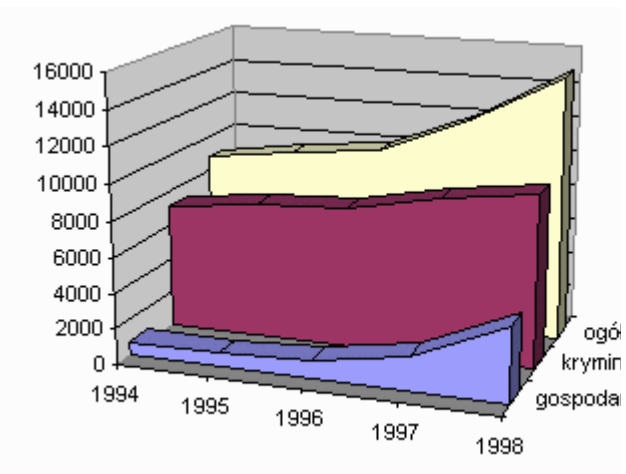
razem o charakterze gospodarczym	53,5	54,2	69,8	81,3	92,4	1,1
Pożar	18,8	14,9	16,7	19,5	10,1	0,5
Podpalenie	41,2	57,1	64,3	56	51	0,9
Drogowe	89,6	88,5	85,6	87,8	88,2	1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu Policji Krakowskiej 1997r, 1998r.

przestępstwa stwierdzone

wskaźnik wykrywalności przestępstw

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu Policji Krakowskiej 1998r

W strukturze przestępczości i rodzaju przestępstw w 1998 roku odnotowano w porównaniu z 1997 rokiem:

wzrost:

- oszustw o charakterze gospodarczym blisko sześciokrotny ,
- ilości zgwałceń o 60%,
- ilości rozbojów 13,7%,
- kradzież z włamaniem do obiektu prywatnego o 25%
- kradzież mienia prywatnego o 27%,
- bójek i pobić o 7%,
- fałszerstw o charakterze kryminalnym o 30%,
- podpaleń o 2%
- pożarów o 9%.

spadek:

- najgroźniejszych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, w tym zabójstw i uszkodzeń ciała o 6%,
- oszustwo o charakterze kryminalnym o 23%,
- kradzieży z włamaniem do obiektów społecznych 34%,

- kolizji drogowych o 17%,

Osobnego potraktowania wymagają problemy związane z nieletnimi. Na wszystkie przestępstwa stwierdzone w minionym roku 3% stanowiły przestępstwa, których dopuścili się nieletni. Obserwuje się niewielki spadek przestępstw jakich dopuścili się młodociani. Policja od dwóch lat podejmuje następujące działania celem zapobiegania przestępczości i demoralizacji wśród dzieci i młodzieży na terenie woj. krakowskiego:

- kierowanie wniosków i pism do instytucji i organizacji, w sprawach małoletnich zagrożonych demoralizacją – celem udzielenia pomocy i podjęcia stosownych działań zapobiegawczych,
- prowadzenie szkoleń i prelekcji o tematyce wiktymologicznej,
- prowadzenie Poradni Społeczno-Prawnej dla rodziców, nauczycieli, dzieci i młodzieży,
- opracowanie i rozpowszechnienie poradników, broszur i ulotek o treści wiktymologicznej, promujące bezpieczne zachowania, stosowanie środków ochrony życia i mienia oraz informacje o zagrożeniach wśród dzieci i młodzieży, zawierają one także informacje, gdzie można uzyskać poradę i pomoc,
- działania prewencyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Prokuratura i Sądy

W okręgu Prokuratury Wojewódzkiej w Krakowie działa 5 prokuratur Rejonowych, z których 4 mają siedziby w Krakowie. Są to:

- Prokuratura Rejonowa Kraków – Krowodrza
- Prokuratura Rejonowa Kraków – Podgórze
- Prokuratura Rejonowa Kraków – Śródmieście
- Prokuratura Rejonowa Kraków – Nowa Huta.

Jednakże każda z wymienionych wyżej Prokuratur Rejonowych działaniem swoim obejmuje również gminy leżące poza terenem miast Krakowa.

Niestety z analizy zarejestrowanych w krakowskich prokurach spraw karnych wynika wzrost liczby popełnianych przestępstw. W 1998r. w prokuraturach krakowskich zarejestrowano łącznie 53 473 spraw karnych. W poprzednich latach liczby te przedstawiały się następująco:

- w 1994r. – 40.696,
- w 1995r. – 41.399,
- w 1996r. – 38.849,
- w 1997r. - 43.554.

W roku minionym załatwiono 51 307 spraw, w tym 2 286 postępowań przygotowawczych prowadzonych w ramach śledztwa, jest to największa liczba w porównaniu z latami poprzednimi. Do 1998 roku mniej więcej na równym poziomie kształtowała się szeroko stosowana praktyka warunkowego umorzenia przez prokuratora postępowań przygotowawczych, w sytuacjach gdy pozwalały na to faktyczne i pozytywne prognozy wobec nie karanych uprzednio sprawców:

- w 1994r. – 1.169 spraw,
- w 1995r. – 1.273 spraw,
- w 1997r. – 1.232 spraw.

Od 1 IX 1998 roku po częściowej zmianie przesłanek stosowania warunkowego umorzenia postępowania przez kodeks karny z 1997 roku - zakończenie postępowania w ten sposób może orzec tylko sąd. Dlatego m.in. odnotowano spadek umorzeń do 759 w 1998 roku.

W ostatnich latach wzrosła liczba spraw zawieszonych:

- 1995r - 1.400
- 1996r - 1.573
- 1997r. - 1.875
- 1998r. - 2.057

Systematycznie zmniejszała się liczba spraw, w których prokuratorzy odmawiali wszczęcia postępowania przygotowawczego:

- w 1994r 3.720 spraw,
- w 1995r. 3.774 spraw,
- w 1996r. 3.329 spraw,
- w 1997r. 3.206 spraw,
- w 1998r. 3.188 spraw.

W minionym roku w sprawach zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia postawiono przed sądem 5 504 osób, spośród których 579 podejrzanych było tymczasowo aresztowanych, co stanowiło 10,5 % ogółu oskarżonych. W porównaniu z poprzednimi latami było to najmniejszy odsetek osób tymczasowo aresztowanych.

Liczba tymczasowo aresztowanych w 1994-1998r.

Rok	Tymczasowe aresztowanie
1994	975
1995	965
1996	870
1997	804
1998	761

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Okręgowej w Krakowie.

W toku trwania śledztwa lub dochodzenia, gdy ustawały przyczyny uzasadniające tymczasowe aresztowanie uchylano ten środek zapobiegawczy a w jego miejsce czasami stosowano inne łagodniejsze środki (dozór policji, poręczenia majątkowe, poręczenia społeczne i osób godnych zaufania, zakaz opuszczania kraju).

ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO W MIEŚCIE

TENDENCJE

- zmniejsza się liczba zatrudnionych w gminnych placówkach lecznictwa otwartego,
- rośnie zainteresowanie prywatną strefą usług medycznych
- zwiększenia się liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej
- nadal problemem jest zjawisko bezdomności
- rośnie ilość przestępstw kryminalnych i gospodarczych, szczególnie dokonywanych przez zorganizowane grupy przestępcze
- nieznacznie zmalał udział nieletnich dokonujących wykroczenia wobec prawa